

Dàn ý phân tích truyện Nhữn̄g ngôi sao xa xôi (Lê Minh Khuê)

Hướng dẫn lập dàn ý chi tiết cho đề văn phân tích tác phẩm truyện ngắn Nhữn̄g ngôi sao xa xôi của Lê Minh Khuê.

Dàn ý tham khảo phân tích truyện Nhữn̄g ngôi sao xa xôi - Lê Minh Khuê

I. Mở bài

- Giới thiệu chung về tác giả, tác phẩm *Nhữn̄g ngôi sao xa xôi*
- Truyện làm nổi bật tâm hồn trong sáng mơ mộng và tinh thần dũng cảm lạc quan trong cuộc chiến đấu đầy gian khổ, hi sinh của những cô gái thanh niên xung phong trên tuyến đường Trường Sơn

II. Thân bài

1. Hoàn cảnh sống và chiến đấu

- Ba cô gái Thao, Phương Định, Nho làm ở tố trinh sát mặt đường
- Họ sống trên một cao điểm giữa vùng trọng điểm trên tuyến đường Trường Sơn, nơi tập trung bom đạn nguy hiểm
- Công việc nguy hiểm phải chạy trên cao điểm cả ngày, phơi mình giữa vùng trọng điểm bắn phá của máy bay địch, sau mỗi trận bom phải đo khối lượng đất đá, đánh dập bom chưa nổ, phá bom

→ Công việc, hoàn cảnh sống nguy hiểm đòi hỏi sự gan dạ, bình tĩnh

2. Phân tích nhữn̄g nét chung và nét riêng của ba cô gái thanh niên xung phong

- Họ đều là những cô gái thanh niên xung phong còn trẻ, phải xa nhà, xa mái trường đi chiến đấu

* *Nét chung*

- Phẩm chất cao đẹp: tinh thần trách nhiệm cao với công việc, không sợ cái chết
- Dũng cảm, gan dạ: Sẵn sàng nhận nhiệm vụ, dám đối mặt với cái chết mà không nao núng dù nhiều lần họ bị bom vùi và làm bị thương
- Họ có tinh thần đồng đội gắn bó, thân thiết: thể hiện ở tính tình, sự quan tâm chăm sóc chu đáo khi đồng đội bị thương

Dàn ý phân tích truyện **Những ngôi sao xa xôi** (Lê Minh Khuê)

- Nêu bật vẻ đẹp tâm hồn của ba cô gái thanh niên xung phong

+ Là những cô gái trẻ dễ vui, mơ mộng nhưng cũng trầm tư sâu lắng

+ Họ nữ tính, thích làm đẹp cho cuộc sống ở chiến trường khói lửa

+ Bình tĩnh, chủ động, lạc quan luôn nghĩ về tương lai

* *Nét riêng*

- Nho là em út tính nét trẻ con, thích ăn kẹo, có dáng vẻ bé nhỏ, nhẹ nhàng, nhưng rất bản lĩnh, rắn roi

- Chị Thao là người thích làm dáng nhất, ở chị có những nét tính cách tưởng trái ngược nhau:

+ Thích hát bài hát do Phương Định bịa ra nhưng lại không hát trôi chảy bài nào

+ Rất dũng cảm táo bạo nhưng lại sợ máu, sợ vết

+ Trong cô có sự nhút nhát mềm yếu của cô gái, là cô gái bản lĩnh trong chiến đấu

- Nhân vật Phương Định

+ Là cô gái Hà Nội vào chiến trường 3 năm, hay hoài niệm về quê hương, mẹ, mái trường...

+ Là cô gái hồn nhiên mơ mộng với nhiều nét tính cách thể hiện rất rõ ràng: thích hát, thuộc nhiều bài hát, say sưa tận hưởng cơn mưa hồn nhiên như chưa hề nghe thấy tiếng bom đạn nổ

→ Đó là vẻ đẹp trong sáng hồn nhiên, thật đáng yêu

+ Chăm sóc chu đáo cho đồng đội

+ Là cô gái nhạy cảm, duyên dáng nhưng không biểu lộ tình cảm, tỏ ra kín đáo trước đám đông, tưởng như kiêu kì nhưng lại tạo nên một sức hút tự nhiên

+ Nổi bật nhất phẩm chất anh hùng: có tinh thần trách nhiệm với công việc, gan dạ tự tin, thận trọng khi làm nhiệm vụ

→ Qua hành động và dòng suy tư của nhân vật tác giả Lê Minh Khuê cho người đọc thấy được thế giới nội tâm phong phú cùng phẩm chất anh hùng của nhân vật

Dàn ý phân tích truyện *Những ngôi sao xa xôi* (Lê Minh Khuê)

3. Thành công nghệ thuật

- Phương thức trào lưu: kể bằng ngôn ngữ thứ nhất chân thực, miêu tả thế giới nội tâm phong phú sâu sắc
- Ngôn ngữ giọng điệu: lời kể linh hoạt, câu văn ngắn, câu đặc biệt tạo được sự nhịp nhàng phù hợp không khí chiến đấu
- Nghệ thuật miêu tả tâm lý và tính cách nhân vật đa dạng, sinh động

III. Kết bài

Truyện ngắn *Những ngôi sao xa xôi* là thành công của tác giả khi xây dựng thành công hình tượng tiêu biểu về những người trẻ trong thời kì kháng chiến chống Mỹ kiên cường, anh dũng nhưng cũng mơ mộng, hồn nhiên.

» [Tuyển tập văn mẫu hay phân tích truyện *Những ngôi sao xa xôi*](#)

Mẫu bài phân tích tham khảo

Truyện ngắn *Những ngôi sao xa xôi* của Lê Minh Khuê viết năm 1971. Truyện kể về một tổ nữ trinh sát mặt đường tại một trọng điểm trên tuyến đường Trường Sơn. Đó là ba cô gái rất trẻ: Phương Định, Nho và Thao. Họ ở cách xa đơn vị, dưới một cái hang ở chân cao điểm. Lê Minh Khuê đã rất thành công khi xây dựng hình ảnh ba nữ thanh niên xung phong trẻ trung, gan dạ và dũng cảm, sống và chiến đấu trên tuyến đường Trường Sơn khốc liệt.

Cũng như các nhà văn khác, Lê Minh Khuê luôn hướng ngòi bút vào cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước. Nhà văn luôn khao khát đi tìm, phát hiện và ca ngợi vẻ đẹp con người trong cuộc sống và chiến đấu của người lính. Lê Minh Khuê đặc biệt chú ý vào các nhân vật phụ nữ và luôn tìm cách miêu tả, khắc họa chân thực nhất đời sống vật chất và tinh thần của họ. Có lẽ, nhà văn nghĩ rằng, trong cuộc chiến đấu với kẻ thù, phụ nữ là người phải gánh chịu nhiều đau thương, mất mát và hi sinh nhiều nhất.

Chuyện kể về ba nữ thanh niên trẻ tuổi từ thành phố xung phong đi chiến đấu. Hoàn cảnh sống và chiến đấu của ba cô gái vô cùng gian khổ và nguy hiểm. Vị trí chiến đấu trên một cao điểm, trọng điểm của tuyến đường Trường Sơn. Các cô sống cách xa đơn vị, dưới một cái hang ở chân cao điểm.

Nhiệm vụ hàng ngày của họ là quan sát địch ném bom, đo khối lượng đất đá. Sau khi xác định vị trí những quả bom chưa nổ là làm cho chúng phải tiêu tan. Hàng ngày họ phải chạy trên cao điểm, đối mặt với cái chết trong từng giây phút. Họ sẵn sàng chịu trận khi

Dàn ý phân tích truyện *Những ngôi sao xa xôi* (Lê Minh Khuê)

máy bay địch đột ngột ập tới trút bom rồi tháo chạy. Bom rơi như rắc hạt, khiến mặt đất rung lên như cơn sốt. Khói lửa che lấp cửa hang, bầu trời.

Công việc của họ đòi hỏi phải nhanh, chính xác, bình tĩnh và dũng cảm. Có lúc thần kinh căng thẳng đến lạnh gáy, toát mồ hôi nhưng mãi rồi cũng quen và trở thành công việc thường ngày. “Đất bốc khói, không khí bàng hoàng, máy bay àm ī xa dần. Thần kinh căng như dây chão, tim đập bất chấp cả nhịp điệu, chân chạy mà vẫn biết rằng khắp xung quanh có nhiều quả bom chưa nổ có thể bẫy giờ, có thể chốc nữa... Rồi khi xong việc, quay lại nhìn cảnh đoạn đường một lần nữa, thở phào, chạy về hang”.

Công việc của họ đây khó khăn, nguy hiểm nhưng họ vẫn sống hồn nhiên, yêu đời. Những lúc rỗi họ thường hát, tâm hồn rất mơ mộng, yêu đời. Nhất là Phương Định – một cô gái trẻ Hà Nội trẻ trung nhạy cảm.

Họ gắn bó, yêu thương nhau mặc dù mỗi người một cá tính. Sau những phút phá bom căng thẳng, một cơn mưa vụt đến rồi vụt đi để lại trong lòng Phương Định bao hoài niệm, khát khao.

Đọc những đoạn văn như thế này. Người ngoài cuộc vẫn còn thấy căng thẳng, hãi hùng. Chiến tranh đã lùi xa nhưng vẫn thấy đâu đây tiếng bom nổ chói tai, nhức óc. Hình ảnh những quả bom đùn lên không trung những cột khói đen, nở bung như những cây nấm khổng lồ gieo cái chết thảm thương cho con người. Làm sao không thấy ón lạnh mà úa tràn nước mắt. Ta càng căm ghét chiến tranh, càng thấy cảm phục những cô gái trẻ. Họ dũng cảm, kiên cường, đẹp bằng hiềm nguy vì ngày mai hòa bình của dân tộc.

Những cô gái trẻ này đều có chung một phẩm chất anh hùng. Họ có tinh thần trách nhiệm cao đối với nhiệm vụ, dũng cảm không sợ hi sinh, tình đồng đội gắn bó yêu thương. Họ sống giữa khói bom lửa đạn nhưng họ vẫn nhiều ước mơ. Họ sống bình thản và luôn thích làm đẹp cho mình, thích hát và nghe đài mỗi khi rảnh rỗi. Tiếng hát của họ trên cao điểm này thực sự là tiếng hát át tiếng bom. Hồn nhiên mà anh hùng.

Ở họ còn có những nét đẹp riêng biệt mà nhà văn Lê Minh Khuê đã tinh tế miêu tả bằng ngòi bút trân trọng. Nho bé nhỏ và ít tuổi nhất, thích thêu thùa, thích ăn kẹo. Trông cô mát mẻ như que kem mỗi khi ở dưới suối lén. Tưởng yếu đuối nhưng Nho cũng là người phá bom rất quả cảm. Khi bị thương, Phương Định chăm sóc, chị Thao thì lo lắng, cuống lên định báo về đơn vị. Nhưng Nho vẫn rất bình thản. Cô còn chìa tay xin Phương Định mấy viên đá mát lạnh sau cơn mưa.

Chị Thao lớn tuổi hơn nên những ước mơ và dự định về tương lai cũng thiết thực hơn. Chị hát không hay nhưng rất chăm chép bài hát. Chị chép cả những lời bịa của Phương Định. Đôi lông mày lúc nào cũng tia nhở như cái tăm. Áo lót cái nào cũng thêu bằng chí màu. Chị có đặc điểm rất sờ máu và vắt. Hễ nhìn thấy là mặt chị tái mét. Song người tổ trưởng ấy lại rất bình thản. Chị hay thông thả nhai bích quy trước tiếng máy bay trinh sát

Dàn ý phân tích truyện *Những ngôi sao xa xôi* (Lê Minh Khuê)

rè rồ trộn lẫn tiếng gầm gào và tiếng giội bom của phản lực. Chị phá bom cương quyết, táo bạo đến đáng gờm.

Phương Định cũng như Nho, hồn nhiên, mơ mộng và dũng cảm. Đây là cô gái Hà Nội. Lúc rảnh rỗi để dành cho hát và ôm gối mộng mơ, hoặc nghĩ lung tung nhất là hay nhớ nhà. Nhưng tinh thần chiến đấu thì gan dạ, kiên cường chẳng thua kém gì các chị em. Mỗi ngày, Phương Định phải phá tới năm quả bom, ít là ba. Mỗi lần phá là một cảm giác khác nhau. Khi phá bom, Phương Định rất căng thẳng, hồi hộp, tim đập bất thình lình. Nhưng cô đều vượt lên để chiến thắng những quả bom lì lợm, chứa trong mình thàn chết khùng khiếp và hoàn thành nhiệm vụ một cách suýt sáu.

Phương Định là cô gái để lại nhiều ấn tượng sâu sắc trong lòng ta. Phương Định, con gái Hà Nội “hai búi tóc dày, tướng đối mềm, một cái cổ cao, kiêu hãnh như đài hoa loa kèn”. Đôi mắt Phương Định được các anh lái xe bảo là “có cái nhìn sao mà xa xăm”. Nhiều pháo thủ và lái xe hay “hồi thăm” hoặc “viết những bức thư dài gửi đường dây” cho Phương Định. Cô có cách kiêu kì, làm “điệu” khi tiếp xúc với một anh bộ đội “nói giỏi” nào đấy. Nhưng trong suy nghĩ của cô thì “những người đẹp nhất, thông minh, can đảm và cao thượng nhất là những người mặc quân phục, có ngôi sao trên mũ”.

Phương Định là một cô gái rất hồn nhiên yêu đời, giàu cá tính. Thuở nhỏ đã hay hát. Cô có thể ngồi lên thành cửa sổ căn phòng nhỏ bé nhà mình “hát say sưa ầm ĩ”. Bàn học lúc nào cũng “bày bừa bã lén”, để đến nỗi bà mẹ phải “nguyên rúa”: “Con gái gì cái của mày. Lấy chồng rồi mà no đòn… No đòn…!”. Vì thế ngay từ lúc còn ở nhà, cô đã thề là “không lấy chồng”.

Sống trong cảnh bom đạn ác liệt, cái chết kề bên, Phương Định lại càng hay hát. Những bài hành khúc, những điệu dân ca quan họ, bài ca Ca-chiu-sa của Hồng quân Liên Xô, bài dân ca Ý… Định còn biết bịa ra những lời hát, thế mà chị Thao vẫn “say mê” chép vào sổ tay.

Phương Định hát trong những khoảnh khắc “im lặng”, máy bay trinh sát bay “rè rè”, cơn bão lửa sắp ụp xuống cao điểm. Phương Định hát để động viên Nho, chị Thao và động viên mình. Hát khi “máy bay rít, bom nổ; nổ trên cao điểm, cách cái hang này khoảng 300m”. Hát trong không khí ngột ngạt: “Khói len vào cửa hang bị che lấp”.

Đúng là “tiếng hát át tiếng bom” của những người con gái trong tổ trinh sát mặt đường, những con người “khao khát làm nên những sự tích anh hùng”.

Trong kháng chiến chống Mỹ, ở hai miền Nam, Bắc của Tổ quốc đã có hàng vạn, hàng triệu chàng trai lên đường ra trận với dũng khí và quyết tâm “đánh cho Mĩ cút, đánh cho ngụy nhào” để giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước. Tiền tuyến vẫy gọi, hàng ngàn hàng vạn cô gái mang chí khí Bà Trưng, Bà Triệu xung phong ra tiền tuyến. Con

Dàn ý phân tích truyện **Những ngôi sao xa xôi** (Lê Minh Khuê)

đường chiến lược Trường Sơn huyền thoại được làm nên bằng xương máu, mồ hôi và bao sự tích phi thường của những người con gái Việt Nam anh hùng.

Hình ảnh ba nữ thanh niên xung phong gợi nhớ đến mười cô gái đã anh dũng hi sinh tại ngã ba Đồng Lộc. Họ mãi mãi còn in dấu trong tâm hồn Việt Nam về một thời đại chiến tranh ác liệt, đau thương mà anh hùng.

Cuộc sống và chiến đấu vĩ đại ấy đã ghi lại một cách chân thực chiến tích thầm lặng của tổ trinh sát mặt đường. Trọng điểm đang chìm trong mưa bom bão lửa. Tiếng Phương Định lại cất lên: “Tôi, một quả bom trên đồi. Nho, hai quả dưới lòng đường. Chị Thao, một quả dưới chân cái hầm ba-ri-e cũ”. Cảnh tượng chiến trường trở nên “vắng lặng đến phát sợ”. Cảnh vật bị hủy diệt đáng sợ. Cây xơ xác, đất nóng. Khói đen vờn từng cụm trong không trung.

Phương Định, dũng cảm và bình tĩnh tiến đến gần quả bom. Cô không còn sợ hãi nữa cứ “đang hoàng mà bước tới”. Quả bom có 2 vòng tròn màu vàng nham lanh lùng trên một bụi cây khô, một đầu vùi xuống đất. Thần chết đang đợi chờ, vỏ quả bom nóng. Phương Định dùng lưỡi xéng đào đất. Có lúc lưỡi xéng chạm vào quả bom. Có lúc Định “rùng mình” vì cảm thấy tại sao mình làm quá chậm thế!

Hai mươi phút đã trôi qua. Tiếng còi chị Thao rúc lên. Định cẩn thận bỏ gói thuốc mìn xuống cái lỗ đã đào, châm ngòi vào dây mìn, cố khóa đất rồi chạy nhanh về chỗ nấp... Tiếng còi của chị Thao lại thổi lên. Quả bom nổ. Ba tiếng nổ nữa tiếp theo. Mảnh bom xé không khí. Đất rơi lộp bộp. Bom nổ váng óc, ngực đau nhói, đôi mắt cay mèo mò ra được. Mồ hôi thấm vào môi, cát lạo xạo trong miệng.

Nguy hiểm, căng thẳng không thể nào kể xiết. Chị Thao vấp ngã, vết seo bóng lên, mảnh dù bay trên lưng. Chị cười, “răng trắng, đôi mắt mờ to...”. Nho bị thương. Bom nổ, hầm sập. Chị Thao và Định phải moi đất, bê Nho lên. Máu túa ra, ngấm vào đất. Chị Thao nghẹn ngào. Định rửa vết thương cho Nho, tiêm thuốc cho Nho, pha sữa cho Nho... Rồi chị Thao lại giục: “Hát đi, Phương Định, may mắn bài gì nhất, hát đi!”. Đó là cuộc sống chiến đấu thường nhật của họ.

Phương Định cho biết: “Tôi có nghĩ đến cái chết. Nhưng một cái chết mờ nhạt, không cụ thể... Đoạn văn tả cảnh phá bom trên cao điểm là đoạn văn xuất sắc nhất trong truyện **Những ngôi sao xa xôi**. Lê Minh Khuê đã sử dụng bút pháp hiện thực nghiêm ngặt tái hiện lại cảnh phá bom vô cùng nguy hiểm, dựng nên một tượng đài về khí phách anh hùng lẫm liệt của tổ trinh sát mặt đường.

Tổ trưởng Thao, Nho và Phương Định đã sáng ngời lên trong khói lửa bom đạn. Chiến công thầm lặng của họ bất tử với năm tháng và lòng người. Tổ quốc và nhân dân có bao giờ quên những nữ anh hùng Đồng Lộc, những nữ anh hùng trên con đường chiến lược Trường Sơn:

Dàn ý phân tích truyện *Những ngôi sao xa xôi* (Lê Minh Khuê)

“Đất nước mình nhân hậu

Có nước trời xoa dịu vết thương đau

Em nằm dưới đất sâu

Như khoảng trời đã nằm yên trong đất

Đêm đêm, tâm hồn em tỏa sáng

Những vì sao ngoài chói, lung linh...”

(**Khoảng trời hố bom** – Lâm Thị Mỹ Da)

Truyện *Những ngôi sao xa xôi* của Lê Minh Khuê đã làm sống lại trong lòng ta hình ảnh tuyệt đẹp và những chiến công phi thường của tổ trinh sát mặt đường của Phuong Định, Nho, của chị Thao, của hàng ngàn, hàng vạn cô thanh niên xung phong thời chống Mĩ. Chiến công thầm lặng của Phương Định và đồng đội là bài ca anh hùng, là tiếng thét gọi tình yêu tổ quốc, tình yêu cuộc sống.

Chiến tranh đã đi qua. Sau ba thập kỉ, đọc truyện “*Những ngôi sao xa xôi*” ta như được sống lại những năm tháng hào hùng của đất nước. Những ngôi sao sẽ mãi mãi tỏa sáng trên bầu trời. Đêm đêm ta ngược nhìn lên, mỗi ngôi sao sẽ nhắc nhớ chúng phải bảo vệ bầu trời tự do mà biết bao thế hệ đã hi sinh giữ lấy nó.

Các bạn vừa tham khảo hướng dẫn lập dàn ý cho đề văn phân tích truyện ngắn *Những ngôi sao xa xôi* của Lê Minh Khuê (chương trình Ngữ Văn 9). Truy cập kho tài liệu [Văn mẫu 9](#) để cập nhật thêm nhiều bài văn mẫu hay khác. Chúc các bạn học tốt !